

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15005245	IES Monelos	A Coruña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obligatoria	Educación en Valores Cívicos e Éticos	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	12
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	12
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	13
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	14
6. Medidas de atención á diversidade	14
7.1. Concreción dos elementos transversais	15
7.2. Actividades complementarias	15
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	16
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	16

1. Introducción

Esta programación didáctica desenvolve a materia de Educación en Valores éticos e cívicos en 3º da ESO tendo como referencia o Decreto 156/2022 onde se define o curriculum da ESO e na CCAA de Galicia.

A materia de "Educación en valores éticos e cívicos" é fundamental no desenvolvemento da identidade persoal e autonomía moral do alumnado, así como para o compromiso cunha sociedade plural, cambiante e democrática e preocupada polo medio ambiente no mundo actual. A súa importancia radica ademais na procura e subministro das ferramentas necesarias para obter o devandito obxectivo. Na elaboración das unidades didácticas tívose en conta a especificidade e a transversalidade da materia.

Como esta materia trata de fomentar a reflexión sobre problemas que afectan ao individuo, ao cidadán e a súa relación cos demais e a contorna, pretende fomentar a madurez persoal e social, dende a súa autonomía; así como o argumentación e diálogo racionais e a reflexión crítica.

Os criterios de corrección e os indicadores de logro especificados son en consecuencia coherentes coas finalidades e obxectivos indicados. Desenvolvense polo tanto na programación ao longo dunha avaliación continua en seis unidades didácticas.

Outro aspecto tido en conta no deseño da programación foi a especificidade do noso centro educativo, o seu entorno e as características do alumnado. A presente programación se desenvolve no IES Monelos, (de entorno urbano).

Hai dous grupos de 3º da ESO e suman en total 60 alumnos.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Inquirir e investigar canto se refire á identidade humana e a cuestións éticas relativas ao propio proxecto vital, analizando criticamente información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autoconecemento e a elaboración de formulacións e xuízos morais de maneira autónoma e razoada.	2				1	1-2-3		
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, a partir do recoñecemento fundado da súa importancia para regular a vida comunitaria e a súa aplicación efectiva e xustificada en distintos contextos, para promover unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común.	5	3		3		1-2-3-4		1
OBX3 - Entender a natureza interconectada e inter e ecodpendente das actividades humanas, mediante a identificación e a análise de problemas ecosociais de relevancia, para promover hábitos e actitudes eticamente comprometidos co logro de formas de vida sustentables.			5		2	1-2-3-4	1	
OBX4 - Mostrar unha adecuada estima de si mesmo e da contorna, recoñecendo e valorando as emocións e os sentimentos propios e alleos, para lograr unha actitude empática e coidadosa con respecto aos demais e á natureza.	1				1-2-3	1-3		3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A identidade persoal		10	6	X		
2	Ética e moral		20	6	X		
3	A política		20	6		X	
4	Os dereitos humanos		20	6		X	
5	A xustiza social		20	6			X
6	Sustentabilidade e medio ambiente		10	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A identidade persoal	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Definición e uso dos termos básicos desta unidade (personalidade, carácter, temperamento, igualdade, uniformidade, liberdade, moralidade, intelixencia emocional...).	PE	60
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Construción e expresión da personalidade e da dimensión moral nun texto.	TI	40
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Comunicación e expresión das emocións básicas e da súa influencia nas relacións cos demais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Identificación das emocións básicas e dos compoñentes da intelixencia emocional en contextos cotiáns.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos. - A autoestima persoal. - A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas. - A educación afectivo-sexual.

UD	Título da UD	Duración
2	Ética e moral	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Expresión e recoñecemento da dimensión moral e cívica da persoa co uso e definición do vocabulario básico da unidade. Análise dos compoñentes dos xuízos morais e do papel da liberdade e autonomía moral. A orixe dos valores morais. Diferencia entre normas morais e leis.	PE	60
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Expresión e recoñecemento das dimensións da personalidade humana. Diferencias entre hedonismo, utilitarismo, ética da virtude e formalismo moral.	TI	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Identificación e recoñecemento das emocións básicas na reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas de actualidade.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - Análise das accións. - Os motivos da acción: desexos e razóns. - A vontade como razón práctica. - A autonomía da vontade. - A responsabilidade das accións. - A ética e as éticas como guías das nosas accións. - O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais. - Universalismo e pluralismo moral. - Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude. - Ética e dereito. - Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito. - O conflito lexitimidade-legalidade. - A obxección de conciencia. - Os dereitos individuais e os deberes cidadáns. - O debate sobre a liberdade de expresión. - A ética na sociedade actual. - O problema da desinformación. - A protección de datos e o dereito á intimidade. - O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais. - As condutas adictivas.

UD	Título da UD	Duración
3	A política	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Definición e usos correctos dos conceptos citados nos criterios de avaliación. Orixe da sociedade (Hobbes e Locke). Características dun estado democrático.	PE	60
CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.	Actividade por grupos nos que se idee unha situación conflitiva que deberán resolver aplicando os principios e procedementos citados. Por exemplo, un caso de violencia doméstica, de atentado contra os dereitos humanos...	TI	40
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Identificación e recoñecemento dun estado de dereito (compoñentes e funcións), así como dunha organismo civil ou militar.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A sociedade humana: natureza e orixe. - As estruturas sociais e os grupos de pertenza. - Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo. - A convivencia social. - As virtudes do diálogo e as normas de argumentación. - A resolución pacífica de conflitos. - A empatía cos demais. - A política. - Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Formas de Estado e tipos de goberno. - A democracia: principios, procedementos e institucións. - O Estado español como estado social e democrático de dereito. - Valores constitucionais. - A memoria democrática.

UD	Título da UD	Duración
4	Os dereitos humanos	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Coñecer a orixe, características, lexitimidade e xeracións dos principais dereitos humanos.	PE	60
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Identificación dos principais problemas que afrontan as mulleres e o colectivo LGTBIQ+ e amosar respecto por estes colectivos.	TI	40
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Amosar unha posición propia fundamentada sobre o valor dos dereitos humanos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os dereitos humanos. - Referente moral da democracia e a xustiza social. - Xeracións e historia dos dereitos humanos. - Dereitos da infancia.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza. - A participación democrática: ser cidadáns. - Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado.

UD	Título da UD	Duración
5	A xustiza social	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Recoñecer os principais problemas no mundo actual: pobreza, dereitos humanos non respectados, inxustizas da economía global, desafíos da ciencia e técnica e violencia política.	PE	60
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Coñecer as funcións do estado de dereito e as súas institucións, así como as de asociacións civís e corpos e forzas de seguridade do Estado na contribución a todo tipo de benestar. Recoñecer o papel das organizacións non gubernamentais e o dos individuos particulares.		
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Tomar conciencia dos principais dos dereitos non respectados das mulleres e o colectivo LGTBIQ+ .	TI	40
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Amosar unha posición fundamentada sobre o valor de todos os dereitos humanos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A procura da xustiza social.

Contidos

- A desigualdade económica e a loita contra a pobreza.
- Globalización económica e bens públicos globais.
- O comercio xusto.
- O valor social dos impostos.
- A igualdade de xénero.
- As diversas ondas e correntes do feminismo.
- A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres.
- A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.
- A sociedade e a cidadanía plural.
- O interculturalismo.
- A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero.
- Os dereitos LGTBIQ+.
- A convivencia pacífica e segura.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.
- A atención ás vítimas da violencia.
- Accións individuais e colectivas en favor da paz.
- A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación.
- O dereito internacional e a cidadanía global.
- As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz.
- O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz.
- Os desafíos da democracia actual.
- Os códigos deontolóxicos.
- As éticas aplicadas.
- Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética.
- O desafío da intelixencia artificial.
- As propostas transhumanistas.

UD	Título da UD	Duración
6	Sustentabilidade e medio ambiente	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodpendencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodpendencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	PE	60
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Valorar, despois de coñecer, as formulacións científicas, políticas e éticas sobre a emerxencia climática.		
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Promover a sustentabilidade en diversos aspectos.	TI	40
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Desenvolver unha actitude equilibrada ante os demais nos debates sobre cuestións cívicas e éticas en relación con diversos aspectos da sustentabilidade.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente. - Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta. - Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodpendencia. - A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración. - Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta. - Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos. - Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable. - Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul. - Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable. - Consumo responsable e soberanía alimentaria. - Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais. - Xustiza ecolóxica.

Contidos

- Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo.
- Ecofeminismo e ética do coidado.
- Protección e dereitos dos animais.
- Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais.
- O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Seguindo os principios metodolóxicos xerais para esta etapa, a metodoloxía será, tendo en conta a diversidade do alumnado, fundamentalmente activa e participativa, favorecendo tanto o traballo individual como grupal e a adquisición de competencias.

En cada tema partírase dunha actividade oral ou escrita orientada a explicitar as ideas previas do alumnado e provocar unha clarificación cognitiva. A intervención do profesor consistirá na presentación e explicación dos contidos.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual.
- Traballo en grupo.
- Posta en común, discusión e conclusión despois do traballo individual ou grupal.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libro de texto: Educación en Valores Éticos e Cívicos. Vicens Vives.
Recursos de diversa procedencia (prensa, textos literarios, recursos en rede...).
Utilización das TICs

Os recursos serán aportados ou indicados polo Departamento ou polos propios alumnos (tras a súa supervisión polo profesorado que imparte esta materia). O material poderá ser escrito (libros, prensa...), audiovisual, gráfico...

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Dado que esta materia é obrigatoria para todos os alumnos neste curso, pero foi optativa para nos anos anteriores, farase unha breve proba escrita para saber que alumnos teñen coñecementos previos e cales descoñecen certos contidos da materia. Tal proba realizarase antes da 4ª semana de curso.

A partir desta proba iniciarase unha posta en común e/ou breve debate a fin de detectar posibles problemas de comunicación, comprensión e expresión lingüísticas, orais e escritas.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	20	20	20	20	10	100
Proba escrita	60	60	60	60	60	60	60
Táboa de indicadores	40	40	40	40	40	40	40

Criterios de cualificación:

As cualificacións, tanto trimestral como final do alumno, dependerán das puntuacións obtidas nos seguintes tres tipos de probas, se houber os tres tipos, quedando aberta a posibilidade de cualificar só por un destes grupos ou dous:

- traballos monográficos colectivos
- actividades
- exames

Cualificacións trimestral e final

-Para cada trimestre a escala de puntuación irá de 0 a 10 e a nota poderá ter dúas fraccións decimais.. Se a cualificación resultante do alumno inclúe unha fracción de décima de punto e ésta é de 5 décimas ou máis o alumno obterá a puntuación enteira seguinte. Se a fracción é inferior a 5 décimas obterá a puntuación enteira anterior.

-A cualificación trimestral do alumno será:

- en caso de ter cualificación nos tres tipos de probas, a media dos traballos e exames, máis a puntuación das actividades;
- en caso de ter cualificación en traballos e actividades ou en exames e actividades, os traballos ou exames contarán até 6 puntos) e as actividades os 4 restantes.
- en caso de non haber cualificación de actividades, a cualificación será a media das obtidas nos traballos e exames cualificados sobre 10.

-A cualificación final do curso será a media aritmética das cualificacións dos tres trimestres ou a puntuación obtida nunha activade de recuperación. Esta cualificación outorgarase seguindo os mesmos criterios que na cualificación trimestral en canto a escala numérica e fraccións decimais.

A recuperación poderá ser de traballos, exames e/ou actividades.

Nota:
O emprego de métodos fraudulentos, así como a tenencia de calquera tipo de material de apoio, apuntes, etc. relacionados coa materia, durante o exame, suporá un 0 no mesmo.
A no realización dun exame sen a debida xustificación suporá un 0 no exame.

Criterios de recuperación:

CRITERIOS DE PROMOCIÓN E RECUPERACIÓN

Considérase que un alumno aproba a asignatura, e polo tanto promociona, cando a media aritmética das cualificacións dos tres trimestres é igual ou superior a 5.

A recuperación nas cualificacións trimestrais

-Cando un alumno non acade nota suficiente para aprobar un trimestre, terá dereito a que se lle ofrezca unha recuperación consistente en probas do mesmo tipo que os da avaliación ordinaria.

-Se a recuperación o é da totalidade dos contidos do trimestre a puntuación outorgada pasará a ser a cualificación

total do trimestre. Se a recuperación é de parte dos contidos a cualificación total obteráse do mesmo xeito que no trimestre correspondente.

-A cualificación total do trimestre seguirá a mesma escala de puntuación que na avaliación ordinaria e obteráse segundo as mesmas porcentaxes e criterios.

Nota:
O emprego de métodos fraudulentos, así como a tenencia de calquera tipo de material de apoio, apuntes, etc. relacionados coa materia, durante o exame, suporá un 0 no mesmo.
A no realización dun exame sen a debida xustificación suporá un 0 no exame.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Terase en conta o Plan de Reforzo (artigo 51 da Orde do 8 de Setembro 2021 de atención á diversidade. O plan deberá ser elaborado polo profesorado que imparte a materia baixo directrices do departamento co coñecemento da titora ou titor.

O plan deberá ter como referentes os obxectivos da materia e adquisición de competencias.

Realizaráselle ao alumnado unha proposta de traballo completo e individualizado no que se desenvolvan os criterios mínimos exisibles en cada unidade didáctica.

Está proposta será resultado dun seguimento individualizado que se fará do alumnado revisando os traballos entregados por trimestre para poder asignar un novo traballo final.

6. Medidas de atención á diversidade

Despois da avaliación inicial e en coordinación co Departamento de Orientación, poñeranse en práctica as medidas pertinentes. Estas pode ser ordinarias ou extraordinarias.

As medidas ordinarias son as que non alteran significativamente os obxectivos, os contidos nin os criterios de avaliación. Sinalamos as seguintes:

- 1) Adapatación da xestión da aula as características concretas da aula, favorecendo o acceso aos recursos e a convivencia.
- 2) Adecuación da programación ao alumnado e circunstancias do seu contorno. Logo de identificadas as barreiras (accesibilidade física, sensorial, cognitiva e emocional) deseñaranse actividades partindo dos principios do deseño universal de aprendizaxe para que as aprendizaxes sexan accesibles.
- 3) Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxes por proxectos.
- 4) Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación ás circunstancias do alumnado, tales como, forma de comunicación co alumnado, secuenciación de tarefas, verificación da comprensión das tarefas, dispoñibilidade dos recursos tecnolóxicos, concesión do tempo necesario. Aplicaranse as propostas recollidas nos plans, proxectos, programas, guías e protocolos elaborados pola Consellería.
- 5) Aulas de atención educativa e convivencia. No caso de ser preciso derivar alumnado, o profesorado proporcionará as tarefas que debe realizar, que serán corrixidas e avaliadas.
- 6) Reforzo educativo. Posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten dificultades no progreso do alumnado.
- 7) Programas de enriquecemento curricular para o alumnado que presenta altas capacidades intelectuais.

As medidas extraordinarias aplicables serán aplicadas cando as anteriores se revelen como insuficientes. As máis destacadas son:

a) Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada ao centro. O docente coordinado polo profesorado titor e co asesoramento da xefatura do Departamento de Orientación, elaborará unha proposta de actividades educativas empregando medios telemáticos para a entrega, seguimento e avaliación e adoptará medidas que promovan a súa inclusión.

En colaboración co titor e o Departamento de Orientación farase unha planificación e desenvolvemento de actuacións destinadas ao axuste dos procesos de ensino e aprendizaxe.

b) Para os alumnos con Necesidades Específicas de Apoio Educativo serán deseñadas de xeito específico actividades en cada unha das unidades didácticas (enunciados curtos, unir, completar, ordenar, sinalar...), así como probas escritas adaptadas ás súas características específicas. Estas probas, se ben presentarán os mesmos contidos en

concordancia cos criterios de avaliación, estarán formuladas de xeito máis directo e compostas por cuestións análogas ás anteriormente comentadas.

En xeral, no proceso de avaliación promoverase o uso de instrumentos de avaliación variados, diversos, flexibles e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva do alumnado e garantan que as condicións de realización dos procesos asociados á avaliación se adapten ás necesidades do alumnado.

Proporanse medidas de reforzo individualizadas mediante lecturas, vídeos e outros materiais complementarios para alumnado que presente dificultades coas competencias básicas. Todos eles dispoñibles a través da aula virtual.

Proporáanse diferentes canles para a presentación das tarefas que, de acordo coa teoría das Intelixencias Múltiples, se adapten mellor a cada un dos alumnos e alumnas. Así, en cada unidade serán de elección unha serie de tarefas que propoñen formas de realización adaptadas a cada unha destas intelixencias (infografía, comics, videopresentacións, textos...)

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Compresión de lectura	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.4 - A competencia dixital	X	X	X	X	X	X
ET.5 - O emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X
ET.6 - O fomento do espírito crítico e científico	X		X			X
ET.7 - A educación emocional e en valores	X	X		X	X	X
ET.8 - A igualdade de xénero	X	X	X	X	X	
ET.9 - A creatividade	X			X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Escenificación da expresión das emocións básicas.	Organización dunha breve peza de teatro.			
Visita á biblioteca do centro	Os alumnos poderán coñecer os recursos relacionados coas unidades didácticas impartidas.			

Observacións:

A medida que avance o curso avaliarase a a pertinencia de realizar outras actividades.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas.
2. Adecuación da secuenciación e temporalización das unidades didácticas.
3. O desenvolvemento da programación responde á secuenciación e temporalización deseñadas.
4. Adecuación da secuenciación do traballo na aula.
5. Adecuación dos materiais e recursos didácticos usados.
6. Adecuación do plan de avaliación deseñado, incluídos os resultados das probas.
7. Adecuación das pautas xerais de avaliación.
8. Adecuación das pautas e criterios de recuperación.

Descrición:

Cada indicador será valorado de 1 a 4, sendo 1 o menor e 4 o de maior valoración. O resultado desta valoración será tratado nas reunións do Departamento e recollido na memoria final co obxectivo de mellorar a Programación nos vindeiros cursos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Farase un seguimento a través da aplicación Proens unha vez por avaliación, correspondendo coas dúas unidades didácticas que se desenvolven en cada unha, para poder adiantarnos aos cambios no proceso de ensino aprendizaxe. Estes seguimentos faranse de xeito individual e poñeranse en común nas reunións de departamento así como nos departamentos de coordinación do bacharelato do instituto.

Neste seguimento terase en conta:

1. Se as sesións previstas por UD foron as suficientes e indicar as datas de inicio e final de cada UD.
2. O grao de cumprimento do desenvolvemento das UD.
3. Propostas de mellora
4. Concreción das propostas de mellora no propio curso académico e para materializar en cursos vindeiros.

9. Outros apartados